

ภาคผนวก ก
ประวัติผลงานของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต

ประวัติพระอาจารย์สุบิน ปณีโตและผลงาน

๑.ประวัติความเป็นมา

พระอาจารย์สุบิน ปณีโต เดิมชื่อ สุบิน สัมมา เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๖ ที่บ้านเกาะขวาง ตำบลห้วยแร่ อำเภอมือง จังหวัดตราด เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวน ๖ คน บิดาชื่อ นายจอย สัมมา และมารดาชื่อ นางชม สัมมา มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง บิดา-มารดา ประกอบอาชีพทำนา รับจ้าง ทำสวน เมื่อพระอาจารย์สุบิน ปณีโต อายุได้ ๗ ขวบ ก็ได้เข้าศึกษาที่ โรงเรียนบ้านจุฬามณี ชั้นเตรียมประถมหนึ่งถึงชั้นประถม ๔ จึงออกมาช่วย บิดา-มารดา ทำนา และสวนมะพร้าว ปลูกผัก จนกระทั่งอายุได้ ๒๐ ปี ในวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๖ ก่อนเข้ารับ การเกณฑ์ทหาร ได้อุปสมบทที่วัดบางปรือ ตำบลห้วยแร่ อำเภอมือง จังหวัดตราด โดยมีพระครู ธรรมนิยานุกูล วัดเนินทราย เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูวิธานธรรมนิเทศ วัดบางปรือ เป็นพระ กรรมวาจาจารย์ พระครูศุภกิจวิบูล วัดวิเวกราราม เป็นพระอนุสาวนาจารย์ โดยหลังจากการ อุปสมบทก็ได้จำพรรษาที่วัดบางปรือ อำเภอมือง จังหวัดตราดได้ศึกษาพระธรรมอย่างลึกซึ้ง จน สามารถสอบเป็นนักธรรมเอกได้ในพรรษาที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๑)^๑ จากนั้นก็ได้ธุดงค์ไปตามจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะในภาคใต้เพื่อลองปฏิบัติธรรม เหตุผลที่เลือกจำพรรษาอยู่ในภาคใต้นานกว่าภาคอื่นๆนั้น เนื่องจากเห็นว่าน่าศึกษา เพราะมีวิถีชีวิตผิดแปลกไปจากถิ่นที่ท่านถือกำเนิด อันเนื่องมาจากความ แตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรมพระอาจารย์สุบิน ท่านก็ได้เดินทางธุดงค์ไปเรื่อยๆตามศรัทธาของ พระหนุ่มผู้มีกำลังวังชาอยู่ ณ ขณะนั้น ท่านก็ได้ปฏิบัติตามหลักของธุดงค์คือการถือผ้าสามผืนเป็นวัตร ถือการบิณฑบาตและฉันเวลาเดียวเป็นวัตร,อย่างเคร่งครัดเรียกว่า “ธุดงค์วัตร ๑๓”

ธุดงค์วัตร คือ ธุดงค์คือองค์คุณเครื่องกำจัดกิเลส เป็นข้อปฏิบัติประเภทวัตร ผู้ที่สมัครใจจะ สมาทานธุดงค์วัตรหรือประพตวัตรปฏิบัติธรรม จะต้องเป็นผู้มีกนอย สันโดษ อยู่อย่างสมณะ

สมาทานธุดงค์วัตร คือ การสมาทานวัตร ข้อปฏิบัติอันเป็นเครื่องขัดเกลา หรือ กำจัดกิเลส มี ทั้งหมด ๑๓ ข้อผู้ที่เจริญสมาธิควรสมาทานธุดงค์วัตรข้อใดข้อหนึ่งไปด้วย จะช่วยให้เจริญสมาธิ สัมฤทธิ์ผล ธุดงค์วัตรนี้ส่วนใหญ่จะเป็นกิจของสงฆ์ แต่ผู้เป็นฆราวาสจะนำมาปฏิบัติในบางข้อ เช่น บริโภคอาหารมือเดียว หรืออาศัยป่าอาศัยโคนต้นไม้ อยู่เป็นวัตรก็ได้

ธุดงค์วัตร ๑๓ ประกอบด้วย^๒

๑. ถือการนุ่งห่มผ้าบังสุกุลเป็นวัตร
๒. ถือการนุ่งห่มผ้าสามผืนเป็นวัตร
๓. ถือการบิณฑบาตเป็นวัตร
๔. ถือการบิณฑบาตไปโดยลำดับแถวเป็นวัตร
๕. ถือการฉันจังหันมือเดียวเป็นวัตร

^๑ พระมหาฉันทยา คนเจน, บทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ชุมชน : กรณีศึกษา พระอาจารย์สุบิน ปณีโต, **ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การ พัฒนามนุษย์ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๕), หน้า ๓๐.

^๒ วิสุทธิ.1/73-104.

๖. ถือการฉันทในภพขณะเดียวคือฉันทในบาตรเป็นวัตร
๗. ถือการห้ามภักตอาหารที่เขานำมาถวายภายหลังเป็นวัตร
๘. ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร
๙. ถือการอยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร
๑๐. ถือการอยู่อุปัฏฐากที่แจ้งเป็นวัตร
๑๑. ถือการอยู่ป่าช้าเป็นวัตร
๑๒. ถือการอยู่ในเสนาสนะตามมีตามได้เป็นวัตร
๑๓. ถือเนสัชชิกังครุฑงค์ คือการไม่นอนเป็นวัตร

การถือธุดงค์บำเพ็ญได้ด้วยการสมาทานคือด้วยอธิษฐานใจ หรือมั่นด้วยการเปล่งวาจา คุณประโยชน์ของธุดงค์วัตร คือ การยังชีพโดยบริสุทธิ์ มีผลเป็นสุข เป็นของไม่มีโทษ บำบัดความทุกข์ ของผู้อื่นเสีย เป็นของไม่มีภัย เป็นของไม่เบียดเบียน มีแต่เจริญฝ่ายเดียว ไม่เป็นเหตุให้เสื่อม ไม่มีมารยาหลอกลวงไม่ขุ่นมัว เป็นเครื่องป้องกัน เป็นเหตุให้สำเร็จสิ่งที่ปรารถนา กำจัดเสียซึ่งศัตรูทั้งปวง มีประโยชน์ในทางสำรวมเป็นเครื่องสมควรแก่สมณะ ทำให้สงบยิ่ง เป็นเหตุให้หลุดพ้น เป็นเหตุให้สิ้นราคะ เป็นการระงับเสียซึ่งโทษะทำโมหะให้ พินาศไปเป็นการกำจัดเสีย ซึ่งมานะ เป็นการตัดเสีย ซึ่งวิตกขวั ทำให้ข้ามความสงสัยได้ กำจัดเสียซึ่งความเกียจคร้าน กำจัดเสีย ซึ่งความไม่ยินดีในธรรม เป็นเหตุให้มีความอดทน เป็นของซึ่งไม่ได้เป็นของหาประมาณมิได้ และทำให้สิ้นทุกข์ทั้งปวง

อานิสงส์ การปฏิบัติธุดงค์วัตร ทำให้พระป่าที่จาริกไป ตามป่าเขา ฟานักตามโคนไม้ เฟิงผา และ ตามถ้ำเป็นอยู่อย่างสมณะ เสียสละ ลดละอุปโภคบริโภค ทำให้จิตของท่าน เป็นอิสระพ้นจาก พันธนาการเครื่องร้อยรัดขัดขวาง สู่ความเบาสบาย สงบเอื้อต่อการเจริญสมาธิภาวนา บำเพ็ญความเพียร การท่องเที่ยว ในป่าที่ดารดาษ ไปด้วยสิ่งสราสสัตว์ ภัยอันตราย เป็นการฝึกจิต หลอมใจ ให้ เข้มแข็ง มีสติระลึกรู้ มีบทบาทบริกรรม พุทโธ อยู่กับสายลมหายใจ การเจริญสติ ก่อให้เกิดสมาธิ และจิต ตานภาพ พระธุดงค์กรรมฐาน สายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโตจะผ่านการประหารกิเลส ด้วยธุดงค์ วัตร จิตของพระคุณเจ้า จึงมั่นคง เข้มแข็งด้วย ศีลสมาธิปัญญาศรัทธาความเพียร

พระอาจารย์สุบิน ปณีโต ผู้มอบกายถวายชีวิต ในพระพุทธศาสนา ดำเนิน เดินตามทางรอย ธรรม พ่อแม่ครูอาจารย์ ธุดงค์จาริกไป ตามวนาป่าเขา เพื่อผลานิสงส์ ในการเพิ่มพูน บารมีธรรมแห่ง พระบรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อมรรคผล นิพพาน เพื่อสงเคราะห์โลก แลสรรพสัตว์ เป็นเนื้อนา บุญของพระพุทธศาสนา เป็นขุนพลกล้า แห่งกองทัพธรรมพระกรรมฐาน ที่มีคุณูปการ อเนกอนันต์ ตราบนิรันดร์สมัย ท่านก็ได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในธุดงค์วัตร และสำรวมในศีลสังวรณเป็นอย่างมาก เป็นพระผู้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีของพระภิกษุและศิษยานุศิษย์ทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๒๒ พระอาจารย์สุบิน ปณีโต ร่วมกับพระครูสังฆรักษ์ทรงวุฒิได้ไป ศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดสวนโมกข์ จนเกิดศรัทธาเลื่อมใสในแนวปฏิบัติของวัดสวนโมกข์ จนได้ นำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการธุดงค์ไปในที่ต่างๆ จนกระทั่งธุดงค์มาจำพรรษาอยู่ที่วัดทุ่งเขา พระ อาจารย์สุบิน ปณีโต ได้เริ่มเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่างๆ ที่ได้ศึกษามาจากวัดสวนโมกข์และจากการ ธุดงค์ โดยการทำโครงการโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ การบวชเณร และพาออกธุดงค์ปฏิบัติธรรม เพื่อให้เณรได้เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์จริง ในช่วงธุดงค์ พระอาจารย์สุบิน ปณีโตก็ได้พยายาม ติดตามและศึกษาแสวงหาเอกสารวิชาการต่างๆ ทางโลกมาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้ง

ในด้านปรัชญา ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการเกษตร และสิ่งแวดล้อม รวมถึงสภาพของสังคมไทย แนวคิดที่สำคัญที่นำมาใช้ประยุกต์ ได้แก่ เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธการอยู่ร่วมกันของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ค่านิยมและวัฒนธรรม ภูมิปัญญา เครือข่ายและการเชื่อมโยงสังคมไทย (ที่พระอาจารย์สุบินได้นำมาประยุกต์เข้ากับความรู้ทางธรรมเป็นหลักการสำคัญของกลุ่มสัจจะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิต)

ในปี พ.ศ.๒๕๒๓ อันเป็นพรรษาที่ ๘ แห่งเพศบรรพชิตของพระอาจารย์สุบิน ท่านได้ไปร่วมทำงานกับครูในโครงการสอนผู้ไม่รู้หนังสือตามหมู่บ้านต่างๆ ในจังหวัดสตูลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนโดยเป็นผู้เทศนาสั่งสอนธรรม พระอาจารย์สุบินพบว่า การเทศนาให้ชาวบ้านรับฟังเพื่อนำไปปฏิบัตินั้นเป็นการสื่อสารทางเดียว ซึ่งไม่น่าจะได้ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อชาวบ้านกำลังเผชิญกับปัญหาทุกข์ร้อนต่างๆ เช่น จากการทำมาหากิน และจากอาชญากรรมที่นับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น ท่านจึงได้ใช้วิธีการปุจฉา-วิสัชนาในรูปแบบของการสื่อสารหลายทาง โดยให้ชาวบ้านมาบอกเล่าปัญหาที่เผชิญอยู่ให้กันและกันฟัง อันเป็นการระบายความทุกข์ของชาวบ้านไปในระดับหนึ่งเมื่อมีผู้รับฟัง และเริ่มผ่อนคลายขึ้นเมื่อมีผู้เห็นอกเห็นใจ จากนั้นเมื่อพระอาจารย์ให้ตั้งสติช่วยกันคิดหาทางออกร่วมกัน ชาวบ้านจึงเริ่มมองเห็นความหวัง และเมื่อนำทางออกแก้ไขปัญหามาปฏิบัติให้เกิดผล ทุกข์นั้นก็ย่อมหมดไป เกิดความสุขขึ้นมาแทน นี่คือการสร้างกระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น เพื่อแก้ปัญหา ที่มีอยู่จริงร่วมกันของพระอาจารย์สุบิน ซึ่งจะดำเนินไปโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเข้ามาประยุกต์สอดแทรกให้เข้ากับชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งจับติดเป็นนิสัยธรรม ซึ่งเป็นการประยุกต์วิธีเทศนาธรรมจากแบบดั้งเดิมที่มีอยู่แล้วนั่นเอง เนื่องจากทำให้ชาวบ้านสนใจเข้ามาติดตามธรรมะเอง ไม่ใช่ต้องไปเกณฑ์ชาวบ้านให้มาฟัง และติดตัวเป็นนิสัยโดยไม่ต้องจดจำ

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ พระอาจารย์สุบินได้ไปจำพรรษาที่วัดในจังหวัดสงขลา ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมทำงานกับ ครูชบ ยอดแก้ว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดน้ำขาว (ในขณะนั้น) อำเภอนงนุช จังหวัดสงขลา ซึ่งขณะนั้นได้เริ่มโครงการกลุ่มออมทรัพย์แบบชาวบ้านขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน การได้พบปะพูดคุยกับชาวบ้านที่มีความเดือดร้อนในเรื่องต่างๆ และได้ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาก็ครูชบได้นำมาใช้กับชาวบ้านจนประสบความสำเร็จ นอกจากจะช่วยต่อยอดความเชื่อของพระอาจารย์สุบินที่ได้เรียนรู้มาจากการปฏิบัติด้วยตนเองเมื่อครั้งทำงานกับครูชบ ยอดแก้ว และได้นำหลักธรรมมาประยุกต์สู่การปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวและยังได้เกิดแนวคิดเพิ่มเติมในเรื่องความจำเป็นที่จะต้องใช้ “เงิน” เป็นสื่อกลางในการยึดและเชื่อมโยงชาวบ้านให้เข้ามาร่วมโครงการได้อย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีเงินแล้วก็สามารถจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อพวกเขาและต่อส่วนรวมได้ทำกิจกรรมดังกล่าวย่อมจะดึงดูดให้ชาวบ้านได้รวมพลังกันในการแก้ปัญหาในวงกว้างขึ้น และอย่างยั่งยืนยาวยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ.๒๕๓๓ พระอาจารย์สุบิน ปณิโธ จึงนำการเผยแผ่ธรรมในรูปแบบของทีภูธัมมิกัตถประโยชน์มาดำเนินการต่อที่จังหวัดตรัง โดยได้ดำเนินการก่อตั้งครั้งแรกที่บ้านเกาะขวาง โดยการบอกผ่านญาติโยมที่รู้จักกัน แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะชาวบ้านไม่ไว้วางใจ และขาดเครื่องอุปกรณ์ ตลอดจนไม่มีทุนสนับสนุน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงได้เดินทางไปปรึกษาคูชบ ยอดแก้ว อีกครั้ง

จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๓๕ พระอาจารย์สุบินได้กลับมาดำเนินการอีกครั้ง ที่วัดไผ่ล้อม อำเภอมือเมือง จังหวัดตรัง โดยอาศัยปัจจัยที่ได้จากการเทศน์ และทุนสนับสนุนด้านอุปกรณ์จากโรงเรียนพุทธ

ศาสนาวันอาทิตย์วัดไผ่ล้อมเป็นทุนในการดำเนินการ ด้วยความตั้งใจของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต ที่อยากจะนำธรรมะมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาให้กับชาวบ้าน กลุ่มจึงได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรกที่ชุมชนวัดไผ่ล้อม และได้ขยายเพิ่มขึ้นครอบคลุมทั่วจังหวัดตราด ประมาณ ๑๖๕ กลุ่ม ณ ปัจจุบันได้ใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์พัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิต” ซึ่งตั้งชื่อขึ้นตามหลักพรวาสธรรม หลักธรรมะของผู้ครองเรือน ข้อว่าด้วยเรื่อง “สัจจะ”

จะเห็นได้ว่า พระอาจารย์สุบิน ปณีโต ท่านมีความขยันหมั่นเพียร อดทน และมีความสม่ำเสมอ กระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา มีใจรักในบ้านเกิด เพราะเมื่อไปศึกษาเล่าเรียนวิชาการจากที่ต่างๆ ได้แล้ว ไม่เคยลืมบ้านเกิดของตนเอง ก็ได้นำความรู้ทางวิชาการเหล่านั้นมาพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง และการที่พระอาจารย์สุบินปณีโต ท่านทำได้จนประสบความสำเร็จ ท่านก็ได้ตั้งใจเพียรพยายามเป็นอย่างมาก ใช้เวลานานหลายปีกว่าจะประสบความสำเร็จ เพราะความสำเร็จนั้นไม่ได้มาโดยง่าย ต้องอาศัยความอดทนเป็นอย่างมาก ในการที่เป็นผู้นำทางจิตใจของคนหมู่มาก ถือว่าท่านเป็นพระนักเผยแผ่ที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมและประเทศชาติเลยทีเดียว

๒. ประวัติการศึกษา

พ.ศ.๒๕๐๗สำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านจุฬามณี ตำบลห้วยแร้ง อำเภอเมือง จังหวัดตราด

พ.ศ.๒๕๑๖สอบได้ น.ธ. ตรี

พ.ศ.๒๕๑๗ สอบได้ น.ธ. โท

พ.ศ.๒๕๑๙ สอบได้ น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดบางปรือ ตำบลห้วยแร้ง อำเภอเมือง จังหวัดตราด

๓. ประวัติการทำงาน

ด้านการศึกษา และงานเผยแผ่

- พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๒๗และ ๒๕๓๓-๒๕๓๘ได้อบรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
- พ.ศ.๒๕๓๓ถึงปัจจุบัน ได้สอนธรรมะโดยผ่านทางกิจกรรมกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ด้วยการสอนให้ชาวบ้านนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนา “ทิฐธัมมิกัตถประโยชน์” เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของสังคม ทรงสอนให้ขยันทำงาน ประกอบอาชีพสุจริต แนะนำให้ชาวบ้านดำเนินชีวิตโดยยึดถือค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการ คือ

๑. การพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ
๒. ความประหยัดและออม
๓. การมีระเบียบ วินัย และการเคารพกฎหมาย
๔. การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา
๕. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ

๑. พัฒนาคณะให้มีคุณธรรมและยอมรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
๒. พัฒนาจิต เศรษฐกิจ สังคม จรรโลงวัฒนธรรมไทย เน้นอาชีพการงานพื้นฐาน เพื่อความมั่นคงของสังคมไทย
๓. พัฒนาคณะให้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทุกชนิด เน้นอนามัยส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อม
๔. กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ในปัจจุบันนี้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะเหมาะกับเหตุการณ์วิกฤตอย่างยิ่ง ช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง และยั่งยืน พึ่งพาตนเองได้
 - พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดไผ่ล้อม ตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดตราด
 - แนะนำการฝึกสมาธิและสนทนาธรรมกับญาติโยม ทุกวันพฤหัสบดี ที่วัดไผ่ล้อม
 - เป็นวิทยากรบรรยายและนำปฏิบัติในการปฏิบัติธรรมประจำปีของวัดไผ่ล้อม เพื่อบูชาคุณ พระบูรเขตตคณาจารย์ ในเดือน ธันวาคม ของทุกปี
 - เป็นวิทยากรเข้าค่ายจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนตราษตระการคุณ
 - เป็นวิทยากรอบรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์
 - เป็นวิทยากรเข้าค่ายจริยธรรมนักเรียนในเทศกาลมาฆบูชา
 - เป็นวิทยากรบรรยายกับนักเรียน นักศึกษาของจังหวัดตราด ในวันหยุดราชการ
 - เป็นวิทยากรบรรยายกับผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดตราด
 - เป็นวิทยากรบรรยายให้นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตราด เรื่องความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
 - เป็นวิทยากรบรรยายให้กับชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลตราด
 - เป็นวิทยากรบรรยายให้กับชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
 - เป็นวิทยากรเสวนา เรื่อง พุทธธรรมกับการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง กรณี กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ จังหวัดตราด ให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาพุทธศาสตร์บัณฑิต รุ่น ๔๓

- เป็นวิทยากรบรรยายให้กับนักศึกษาวิชาเอกพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ ๔ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ที่มาศึกษางานเรื่องกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ จังหวัดตราดผลงานเรื่องกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

๔. เกียรติคุณที่ได้รับ

๑. ๑๔ พ.ค. ๕๐ รับโล่พระราชทาน และเสมาเสมา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันวิสาขบูชา เกียรติคุณผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาส่งเคราะห์ประชาชน
๒. ๒๔ ก.พ. ๕๑ รับโล่บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น(สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน คุณภาพชีวิต) จากนายชุมพล ศิลปะอาชา รัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ
๓. ๒๘ ก.พ. ๕๑ รับโล่คนดีศรีสังคม มอบโดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
๔. ๑ ม.ค. ๕๒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี โดยอนุมติของสภาประจำสถาบัน มอบปริญญาดุษฎี ศิลปศาสตรบัณฑิต กิตติมศักดิ์ โดย ดร.อาจ เถารานนท์ เป็นผู้มอบ
๕. ๑๔ พ.ค. ๕๓ รับเกียรติบัตร ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาปรินายก
๖. ๒๗ ต.ค. ๕๓ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มอบโล่ของนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและการบริหารการพัฒนา
๗. ๘ ก.ย. ๕๕ ได้รับการเชิดชูเกียรติ เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๒ โดย ดร.รุ่ง แก้วแดง เป็นผู้มอบ
๘. ๓๐ ก.ย. ๕๕ รับโล่จาก สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรชุมชน โดย ศ.ดร.อัมมาร สยามมราร เป็นผู้มอบ
๙. ๒๗ พ.ย. ๕๕ ได้รับรางวัลเกียรติยศ ในการประกวดโครงการสร้างกำไรให้สุขภาพชุมชน จากมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และองค์กรอนามัยโลก เป็นผู้มอบ
๑๐. ๑๑ มี.ค. ๕๖ ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นกรณีพิเศษ จากเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จากนายอานันท์ ปันยารชุน
๑๑. ๑๑ พ.ย. ๕๓ รับโล่ต้นแบบคนดีแทนคุณแผ่นดินรางวัลคนดีแทนคุณแผ่นดิน โดยโครงการเพื่อสนับสนุนคนดี ของหนังสือพิมพ์คมชัดลึก (เครือเนชั่น)
๑๒. ๒๐ พ.ย. ๕๓ รับโล่มูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ทำความดีเพื่อสังคม สาขาสังคมพัฒนาสังคมชนบท
๑๓. ๒๐ ก.ย. ๕๔ ได้รับเกียรติคุณ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน
๑๔. ๑๔ พ.ค. ๕๕ รับโล่กรรมการมูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต) โดยพระธรรมเจดีย์ (ประกอบ ธมฺมเสฏฺฐ) เป็นผู้มอบ

๑๕. ๓๑ ต.ค. ๕๕ รับรางวัลธรรมบัตร ถวายไว้เพื่อเชิดชูเกียรติ บุคคลผู้ปลุกหัวใจสังคมด้วย โพธิสัตว์ จากแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด เสถียรธรรมสถานและสาวิกาสิกขาลัย เป็นผู้มอบ

๑๖. ๑๔ ธ.ค. ๕๕ ได้รับรางวัลเกียรติยศ รูปพระโพธิสัตว์ จาก อ.ระกีสาคริก เป็นผู้มอบ ที่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย รายการคนค้นคน ร่วมกับโมเดิร์นไนน์ทีวี คนค้นคนอวอร์ด ครั้งที่ ๔

๑๗. ๒๗ ก.พ. ๕๘ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การบริหาร การพัฒนาสังคม) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตัวแทนผู้มอบ ร.ศ.พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต มอบที่วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด

รูปภาพประกอบการสัมภาษณ์ พระอาจารย์สุบิน ปณีโต

เรื่อง การวิเคราะห์แบบแผนการเผยแผ่หลักธรรมส่งเสริมกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

ของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต

สัมภาษณ์พระอาจารย์สุบิน ปณีโต ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ตราด

พระครูปริยัติกิตติยาภรณ์: ขอถวายความเคารพพระอาจารย์ วันนี้ก็ได้รับความเมตตาจากพระอาจารย์ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับเรื่องของการเผยแผ่หลักธรรมทางพุทธศาสนาในส่วนของอดีตแล้วก็ในส่วนของปัจจุบันที่พระอาจารย์ได้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแบบอย่างในส่วนของการทำงานวิจัยเพื่อเป็นแบบอย่างและแบบแผนในการเผยแผ่หลักธรรมที่ดีต่อไปครับ

พระอาจารย์สุบิน : เน้นหลักธรรมก็จะใช้ในการเผยแผ่ที่จริงยังนึกถึงหลวงพ่อกุศลทาส ท่านใช้คำว่า ยังไงก็ต้องใช้หลักของหัวใจโพธิสัตว์เบื้องต้น คือหลักธรรม ๔ ข้อ **สุทธิ ปัญญา เมตตา ขันติ** เราจะเผยแผ่ต้องทำเพราะเห็นแก่ประโยชน์คนอื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมเห็นประโยชน์พุทธศาสนา ทำไปด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่ใช่ทำเพราะตัวเองได้ลาภ ตัวเองได้ยศ ตัวเองได้สรรเสริญ เบื้องต้นมันต้องเจตนาบริสุทธิ์หวังช่วยจริงๆ นึกถึงที่พระพุทธเจ้าว่า ประกอบไปด้วย**ปัญญาริคุณ บริสุทธิคุณ มหากุณาริคุณ** แต่พระโพธิสัตว์ก็ต้องเอาสุทธินำหน้า ฉะนั้นเมื่อเรามีเจตนาบริสุทธิ์ เราก็คงเห็นว่าต้องใช้ปัญญามองปัญหาของเขา มองปัญหาความเสื่อมความทรุดความโหมความต่ำ ของจุดของโครงการพุทธศาสนาเราในพุทธศาสนาเรามี ๒ ส่วนตอนนี้ปัจจุบันก็คือส่วนของพระกับฆราวาส ในส่วนที่เป็นของพระก็ทำเท่าที่เราจะทำได้ แต่ถ้าของฆราวาสนั้นมองเห็นปัญหาก็คือปัญหาความยากลำบากความขัดสนความยากจน ความเดือดร้อนความแตกแยก การแยกย้ายกันไปอยู่ของครอบครัวต่างๆเนี่ย อันนี้ก็เกิดจากความที่เป็นปัญหาจากที่ทำมาหากินไม่ค่อยมีจากที่อยู่อาศัยไม่มีจากปัญหาเรื่องของการอยู่คนละทิศละทางของครอบครัวพอไปทางแม่ไปทาง ด้วยภาวะของการดำรงชีวิตมันเป็นภาวะแห่งการบีบคั้นแต่แล้วพอป่วยก็ไม่ค่อยมีทุนจะมารักษาซ่อมแซมดูแลกัน ฉะนั้นบางทีกลับมาบางทีที่อยู่อาศัยก็ไม่มีอีกแล้วอย่างนั้นมันก็เป็นปัญหา ที่นี้เรามองเห็นโทษแล้วก็ชี้ให้เขาเห็นประโยชน์เขาเรียกว่า **“อัตถ”** ประโยชน์ที่เขาจะพึงได้ทำยังไงที่ใช้หลักของพุทธศาสนาที่เขาว่าทรัพย์ที่ได้มาแบ่งเป็น ๔ ส่วนส่วนหนึ่งใช้ในครอบครัวกับตัวเองให้เกิดสุข ส่วนที่สองลงทุนเพื่อหากำไร ส่วนที่สามเสียภาษีเพื่อเป็นการกุศล ส่วนที่สี่เก็บไว้อยามมีภัยพิบัติแก่ขามีปัญหาเกิดขึ้นกับชีวิตจะได้ดึงมาใช้ทันทั่วๆไป อันนี้เราต้องใช้ปัญญาของพระพุทธเจ้าที่ชี้ไว้ให้เห็นว่าอันนี้คือประโยชน์ได้มารู้จักแบ่งสัดส่วน แต่คนในปัจจุบันนี้เขาไม่เห็นประโยชน์ตรงนี้ ได้มาเท่าไรก็ใช้หมดแล้วก็พยายามดิ้นเงินในอนาคตมาใช้หมด ในนั้นคือเขาเรียกเกิดก่อนหนี้ก่อนสิ้นขึ้นมา อันนั้นก็คือในรูปกระบวนการส่วนใหญ่ของคนในสังคมปัจจุบันที่นี้ในกระบวนการนี้เราเห็นโทษแล้วก็ชี้ประโยชน์ให้เขาเห็นแต่บางคนก็ยังมองไม่ค่อยเห็นเราก็ต้องอดทนเขาเรียกว่า **“ขันติ”** ต้องอดทนฟังอดทนคิดอดทนแนะนำอดทนชี้ ฉะนั้นในการที่จะอดทนนั้นก็ต้องผสมกับความเฉลียวฉลาดด้วยเช่นบอกครั้งไม่รู้สองครั้งไม่รู้สามครั้งไม่รู้สี่ไม่รู้สองปีไม่รู้ก็อดทนบอกไปหลายๆครั้งหลายๆหนจนกว่าที่ปัญหาจะค่อยๆเข้าใจขึ้นดีขึ้นแล้วก็เห็นประโยชน์กันมากขึ้นก็ต้องอาศัยเวลาทีนี้ถ้าเราอดทนทำแล้วก็เสียสละผสมปนกันไป ฉะนั้นตรงนี้นั้นจะทนหลายๆอย่างหลายๆเรื่องทนทั้งคนนิทานทนทั้งคนด่า ทั้งคนไม่เห็นด้วยทั้งคนที่วิพากษ์วิจารณ์ทั้งคนภายในภายนอกเรียกว่าก็ต้องควบคุมบังคับตัวเองให้ทนได้เพราะไอ้สิ่งที่เราทำนั้นทำด้วยความบริสุทธิ์ใจและทำด้วยความหวังดีแต่การวิพากษ์วิจารณ์การที่เขาจะเชื่อกันไม่เชื่อกันนั้น ที่เขาจะพูดกันว่าดีไม่ดีนั้นมันเป็นสิทธิของเขาแต่เราจะทำตามหรือไม่เป็นสิทธิของเราอันนั้นเขาเรียกว่ามองด้วยปัญญาแล้วก็ต้องอดทนเพราะเห็นประโยชน์ส่วนรวม นอกจากเราจะต้องอดทนแล้วเราจะต้องอยู่กับคนที่เขาเรียกว่าค่อนข้างด้อยโอกาสนะ ต้องทำด้วยลักษณะของคนที่ไม่เมตตา เมตตาคือทำด้วยความรักความ

สงสารความเอ็นดู ฉะนั้นถ้าเรามีสิ่งเหล่านี้เราจะเอ็นดูรักขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่เราจะหาเงินหาทองมาให้เขาใช้คงเป็นไปได้ เพราะเหมือนกับพ่อแม่หาเงินมาให้ลูกใช้บางทีก็ไม่สำเร็จไม่ตลอดชีวิตก็ขายหมด ฉะนั้นไม่ใช่วิธีการที่จะหาเงินมาให้ พระพุทธเจ้าก็สงเคราะห์ว่า ฉะนั้นคนที่ไม่มียากยากจน ขัดสนเดือดร้อนในอนาคตก็ต้องใช้หลักของทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ฉะนั้นถ้าไม่ใช่หลักของทฤษฎีธัมมิกัตถในทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เนี่ยจะพูดถึงข้อเดียวก็ไม่ได้จะลืมนับว่าการทั้งหมดก็ไม่ได้ ฉะนั้นในขณะที่เราต้องให้เขาขยันหาเนี่ย แต่ตอนนี้อยู่ในภาวะที่เขาไร้การศึกษาไม่เป็นทีนี้บางคนเนี่ยก็รักษาเป็นแต่ก็เป็นประโยชน์แก่ตนไม่ได้เป็นประโยชน์แก่ญาติไม่ได้เป็นประโยชน์กับส่วนรวมเช่นเวลาไม่มีเงินก็ไปฝากสถาบันการเงินแต่เวลาพี่น้องอยากจะลงทุนก็ตามไปเอาสถาบันการเงินมาแต่เวลาป่วย เวลาแก่ เวลาตายก็ญาติๆ ทั้งนั้นต้องคอยมาดูแลแต่เวลาไม่มีเงินไม่เคยถึงชุมชนว่าเราจะช่วยบริหารจัดการให้ชุมชนพึ่งพากันอย่างไร ฉะนั้นยามไม่มีก็ไปกู้เขาอยู่แล้วแต่ไ้อยามมีไปฝากกับเขา เราก็ต้องตามไปกู้กลับมาอีกเหมือนดี ในขณะที่เดียวกันเนี่ยเราสอนคนประเภทที่ประหยัดอดออมไม่เป็นเนี่ยไม่ได้เลย ฉะนั้นหาแต่รักษาไม่เป็นเนี่ยแต่บางคนเขาก็รักษาเป็นก็ไปฝากแต่บางคนรักษาไม่เป็นมันก็ไม่มีโอกาสที่จะรักษา ฉะนั้นเมื่อเข้ามาอยู่ในกระบวนการของกลุ่มเราบอกว่าเราจะรับสมาชิกถ้าใครรักษาไม่เป็นก็จะไม่รับก็คือไม่มีเงินเหลือก็ไม่รับเป็นสมาชิกเป็นต้นอันนี้เป็นกระบวนการเป็นกฎเกณฑ์ไปเลยว่าถ้าใครไม่มีเงินเหลือฝากแต่ละเดือนก็ไม่รับ เป็นสมาชิกอันนี้ก็คือเป็นกระบวนการว่าคุณต้องทำตามหลักธรรมว่าขยันหาต้องรู้จักรักษาจะมากบ้างน้อยบ้างยังงี้ก็ตามกำลังของตัวเองแต่ในขณะที่เดียวกันเนี่ยเราสะสมแล้วเราจะเอาแค่ตัวอย่างเดียวอีกก็คงไม่รอดอีกเหมือนกันเพราะว่ากำลังของคนคนเดียวกำลังของตัวคนเดียวเนี่ยเงินก็นิดๆหน่อยๆมันไม่ใช่แรงทุนมันก็ทำอะไรยาก ฉะนั้นก็มาสร้างมิตรเอาคนละหน่อยเอาคนละสิบบาทคนละร้อยบาทมารวมกันแล้วก็ช่วยกันแก้ปัญหาเขาเรียกสร้างกัลยาณมิตรแล้วก็จะดูดีเป็นการประเมินผลอยู่ในตัวมันเสร็จว่าใครเอาไปแล้วซื้อสัตย์ไม่ซื้อสัตย์ ใครตรงเวลาไม่ตรงเวลาใครรับผิดชอบดีไม่ดีมันก็รู้นิสัยใจคออันนี้เป็นงานพัฒนาใครอยากอยู่ก็ต้องปรับตัวกิจกรรมนี้เป็นตัวอย่างว่าเนี่ยต้องสร้างกัลยาณมิตรไปพร้อมๆกันอยู่คนเดียวไม่ได้ ฉะนั้นเป็นการกั้นการแบ่งปันอันนี้ก็ไม่พ้นในหลักของสังคหวัตถุสิ่งที่เรามีอยู่นั้นเอาไปสงเคราะห์คนอื่น คนที่มีเขาก็สงเคราะห์เขาก็สงเคราะห์กันไปสงเคราะห์กันมา ฉะนั้นการที่เราอยู่ร่วมกันนั้นก็เอาสังคหวัตถุเข้าไปใช้แล้วก็เรื่องทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์สำหรับผู้ครองเรือนที่นี้ทำอะไรถึงจะทำการอดการอดการ บริหารการอยากได้ อย่างสม่ำเสมอก็สร้างกระบวนการเขาเรียกว่า**สมชีวิตา**เลี้ยงชีวิตตามกำลังตามกำลังทรัพย์ของตนมันก็ต้องทำอะไรต่อเนื่อง ฉะนั้นทำอะไรต่อเนื่องเนี่ยก็ต้องอาศัยสมชีวิตาเนี่ยเลี้ยงชีวิตตามกำลังทรัพย์อย่างต่อเนื่องแล้วชุมชนก็จะพาให้รอดตามฐานะตามกำลังของตนก็ต้องอาศัยซึ่งกันและกันจะเอาคนเดียวไม่ได้เรียกสร้างกัลยาณมิตรสร้างกัลยาณมิตรก็ต้องรวมกันคิดประพฤติดูอย่างไรงี้จะเหมาะสมตามกำลังของตนเรียกว่าจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ช่วยเหลือได้ ฉะนั้นก็หลักธรรมนี้มันโยงกันหมดเกี่ยวข้องกันหมดแต่เริ่มที่เราจะต้องใช้ในหลักธรรมข้ออื่นๆก็มีอีกเยอะโดยเฉพาะความ

แตกแยกความขัดแย้งในสังคมปัจจุบันะสูงมากเราเพียงแต่จะไปเทศน์ไปสอนอย่างเดียวสอนเรื่องความสามัคคีนี้ก็สอนไม่ได้หรอกไม่มีทางสำเร็จเนื่องจากภาวะในความขัดแย้งแตกแยกในการเลือกตั้งทุกชนิดตั้งแต่ท้องถิ่นยันระดับชาติแตกแยกกันมาตลอดเราจะพูดให้สามัคคีก็ไม่มีทางสำเร็จ ฉะนั้นเมื่อเราจะเทศน์จะสอนให้สำเร็จเราก็ต้องเปลี่ยนวิธีการโดยหาตัวเชื่อม ฉะนั้นการหาตัวเชื่อมใช้หลักธรรมเชื่อมได้มัยใช้หลักธรรมเชื่อมก็ได้ถ้าเขาศรัทธาพอและถ้าเขาศรัทธาพอและเขามีความไม่ขาดแคลนไม่ขัดแย้งไม่ต่างกันในครอบครัวเขาเนี่ยพอจะเชื่อฟังแต่ถ้าเกิดภาวะแห่งความขัดสนขึ้นมาด้วยอันนี้ก็เป็นเรื่องยากแล้ว เขาก็จะไม่ฟังเราเพราะปากท้องเขาจำเป็นก็ดิ้นรนชวนขวายกันไป ฉะนั้นในขณะที่เดียวกันเนี่ยจะต้องให้เกิดความสามัคคีเนี่ย คนจะอยู่รวมกันแล้วเกิดความสามัคคีเนี่ยคนเหล่านั้นต้องใช้หลักธรรมาวาธรรมด้วย ฉะนั้นดูความเป็นจริงว่าพูดแล้วทำจริงอย่างที่พูดพูดอย่างที่ทำได้ไหมเราก็เป็นตัววัดสัจจะประเมินของการทำ ฉะนั้นเรามีและใช้หลักธรรมะที่โยงกันไปในขณะที่คนไม่มีสัจจะเนี่ย เราก็ต้องใช้หลักของธรรมะฝึกฝนบังคับไปแล้วก็ต้องอดทนอยู่ร่วมกันแม้ไม่เห็นด้วยแม้ไม่ชอบแม้ไม่พอใจบางครั้งบางครั้งก็ต้องทนอยู่เพราะมันมีผลประโยชน์ร่วมกัน ฉะนั้นถ้าไม่เห็นประโยชน์ร่วมกันก็ออกไป ฉะนั้นใครอยู่เพราะเห็นประโยชน์ร่วมกันก็ต้องอดทนอยู่ร่วมกันเดี๋ยวก็ความขัดแย้งความแตกแยก ก็จะกลับมาค่อยๆดีขึ้นดีขึ้นตามลำดับที่นี้อันนี้ก็ต้องฝึกบังคับไปตามลู่ทางของธรรมะไปสู่ความยั่งยืน ฉะนั้นต้องมีความเสียสละทั้งส่วนตัวทั้งทรัพย์สินทั้งความคิดทั้งคำพูดทั้งเรี่ยวแรงเรียกว่าต้องมีความเสียสละกับภายในและภายนอก ฉะนั้นสังคมจะอยู่รอดได้ก็ต้องใช้ความเสียสละเขาจึงมีคำพูดว่า “คนที่ทำดีมีน้อยคนที่พูดที่ไม่ทำมีมากแต่คนที่หายากคือคนเสียสละ” ตัวเนี่ยมันต้องมีคนเสียสละ ฉะนั้นมันต้องมีคนเสียสละให้เขาดูแล้วเขาก็จะเห็นว่าเออเขาไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ตนแต่ทำ เพื่อเราเขายังเสียสละได้แต่นี้มันญาติพี่น้องของเราหมู่บ้านของเราชุมชนของเราทำไมเราจะเสียสละบ้างไม่ได้อันนี้เขาเรียกว่าสร้างแรงจูงใจบันดาลใจให้เขาเรียกว่าหลักธรรมะสำหรับผู้ครองบ้านครองเรือน ที่นี้เรามองในรูปของบรรพชิตบ้างว่าเราจะสงเคราะห์เขาด้วยเงินทองเราก็คงไม่มีทางจะหาเงินไปสงเคราะห์ชาวบ้านได้ ฉะนั้นตรงนี้เราเรียกว่าสงเคราะห์ด้วยธรรมะคือนำธรรมะเนี่ยไปบอกแล้วก็พยายามนึกถึงหลักของพระพุทธเจ้าว่า สงสัยแล้วก็กลับมาถามมาพูดมาคุยมาแก้ปัญหาที่นี้เราพูดเรื่องธรรมะที่เป็นฝ่ายฆราวาสแล้วว่าลองไปทำดูไม่ดีก็กลับมาปรึกษากันวางแผนกันต่อไป เรียกว่าพระก็มีส่วนในการส่งเสริมให้หลักธรรมนั้นมันเกิดประโยชน์ทำจริงไม่ใช่เป็นรูปธรรมบรรยายไปแล้วก็จบไปจบไปอย่างนี้มันก็ไม่เกิดเป็นรูปธรรมเมื่อไม่เกี่ยวกับรูปธรรมกิจกรรมมันก็ไม่ต่อเนื่องเมื่อกิจกรรมไม่ต่อเนื่องผลประโยชน์ก็จะไม่เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ก็แรงจูงใจของคนในชุมชนก็เลยไม่มี ฉะนั้นส่วนที่หลักธรรมะที่จะโยงกันไปหลายๆหมวดหลายๆ หมู่ที่กล่าวคร่าวๆ นี้ก็ยังมีอีกหลายเรื่องจริงมันต้องใช้โยงใยกันหมดเพราะมันอาศัยซึ่งกันและกันเป็นกระบวนการแต่ละข้อแต่ละหมวดแต่ละหมู่แต่ละเหตุปัจจัยนั้นตามสภาพของชุมชนความเป็นอยู่อันนี้ก็กล่าวโดยคร่าวๆ ของหัวข้อหลักธรรมะที่เราได้ใช้สำหรับสงเคราะห์ด้วยและปฏิบัติไปด้วยและเขาก็สงเคราะห์กันเองต่อไป

ด้วยเรื่องหลักธรรมะเราไม่ได้สงเคราะห์ด้วยเงินทอง ปัจจุบันนี้เรามีอยู่ในปัจจุบันนั้นชุมชนในหมู่บ้านจะมีเงินหลายๆ ล้านสิบล้านยี่สิบล้านหกสิบล้านก็มีรวมแล้วสองพันกว่าล้านก็ไม่ใช่ที่เราเอาเงินมาสงเคราะห์เขาเราแค่สงเคราะห์สมุดหรือว่ากระดาษหรือแค่ปากกาน้อยๆ แล้วก็สงเคราะห์วิธีคิดหลักธรรมะอันนี้ก็คือพระเราทำหน้าที่สงเคราะห์แต่ไอ้เรื่องสงเคราะห์ทางวัตถุนั้นเขาดิ้นรนชวนขวายหาตัวเองนี่ก็เป็นลู่วางที่ทำอยู่

พระครูปริยัติ : ในส่วนของงานพระอาจารย์ที่ออกเยี่ยมเยียนญาติโยมที่ออกแต่ละเดือนนี้ยังทำตามปกติไหมครับพระอาจารย์

พระอาจารย์สุบิน : ก็เราก็มัทำตามปกติ

พระครูปริยัติ : ในส่วนของบริบทรอบนอก ที่เขามาสนใจศึกษาดูงานจากฐานข้อมูลของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ในส่วนของต่างประเทศมีการเอาไปจัดการยังไบบ้าง

พระอาจารย์สุบิน : ต่างประเทศต่างจังหวัดเราก็มองให้แนวคิดเขา แต่กลับไปแล้วสำเร็จไม่สำเร็จมันก็ประมวลได้ยาก ไอ้ที่ในประเทศเนี่ยเอาไปทำมันก็เยอะที่ประเมินได้เพราะว่า มีการไปทำแล้วกลับมาอีกความที่ตัวเองไม่สัมผัสไม่ก้าวหน้าติดปัญหา ก็จะกลับมาที่นี้ก็เหมือนกับว่าไปปฏิบัติแล้ว ติดขัดก็กลับมาถามผู้รู้ทั้งหลายเรียกว่านำไปปฏิบัติใหม่ทดลองใหม่ เพราะวิชาที่ตัวเองทำไปนั้นรับไปแค่เบื้องต้น ไม่รู้ผลเพราะไม่เคยทำประสบการณ์ยังน้อย ฉะนั้นเรารู้ตรงที่กลับมาถามกลับมาดูใหม่ดูวิธีการใหม่ว่าทำไปแล้วมันตันเนี่ย จะแก้อย่างไรแสดงว่าเขายังทำอยู่แต่ต่างประเทศนั้น อย่างพม่าก็มาดูหลายรอบพอกลับไปทำก็มีปัญหาติดขัดแล้วก็กลับมาดูใหม่อันนี้เรียกว่า ลาวก็ไปทำไปทำแล้วก็พอมิปัญหาก็มาถาม แล้วก็กลับไปทำใหม่แต่ที่เราตามไปดูนั้นเราไม่รู้รู้จากผลที่เขากลับมาใหม่แต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัดแต่ละประเทศ

พระครูปริยัติ : มีไหมครับบางกลุ่มที่พระอาจารย์ไม่ได้ไปเยี่ยมเขาเลยแต่เขาทำของเขาได้

พระอาจารย์สุบิน : ก็มีอยู่สักตอนนี้จะมียุสสักสามสี่กลุ่มมั้ง เท่าที่ฟังดูอยู่ได้ก็อยู่แบบกระต่อนกระแต่นเท่าที่สอบถามดู ผมไม่ได้ติดขัดไม่มารับก็ไม่ไปเพราะเราไม่ได้เป็นเจ้าของ เพราะเป็นเพียงให้ลู่วางว่าจะพัฒนายังไงจะให้ไปยังไงจะจัดการยังไบบ้าง ปัญหาอย่างนี้จะช่วยชี้ทางออกอย่างไรเท่าที่ถามกลุ่มที่ไม่ค่อยมักไปไม่รอดแต่รอดมันก็อยู่ได้แคในบริเวณแคๆ ไม่สามารถพัฒนาอะไรที่มันเป็นขึ้นใหญ่ๆ ได้

พระครูปริยัติ : ในส่วนของวัดไผ่ล้อมยังจัดงานปฏิบัติธรรมประจำปีหรือป่าวครับ

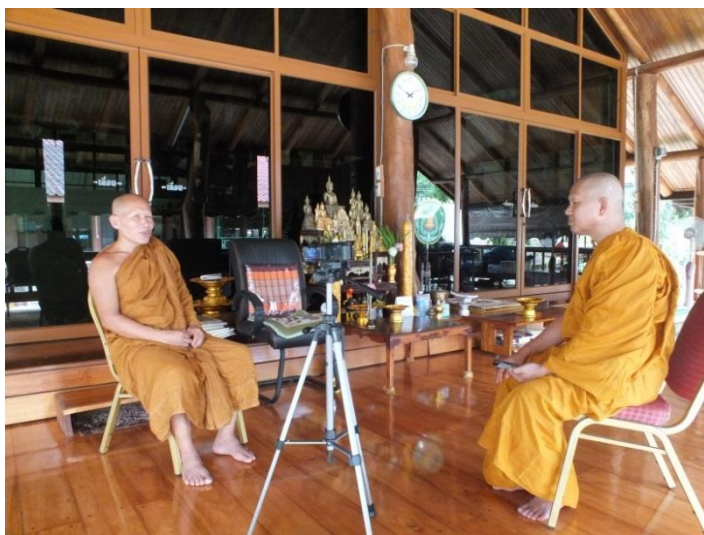
พระอาจารย์สุบิน : อันนี้ก็ยังทำปกติปีหนึ่งเป็นการปฏิบัติธรรมเพื่อเป็นการบูชาท่านเจ้าคุณเป็นปกติก็ทำมาเกือบสามสิบปีแล้วถือว่าเป็นกิจกรรมของวัด

พระครูปริยัติฯ : ช่วงสุดท้ายก็อยากให้พระอาจารย์ชมวดหน่อยว่า ในส่วนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ว่าจุดหลักจุดยืนในส่วนที่พระอาจารย์ได้ทำล่วงมาแล้วแล้วก็ในส่วนของการปฏิบัติที่ว่าพระอาจารย์ยังอยู่ก็มีบทบาทที่ช่วยในการสนับสนุนตามเหตุปัจจัยว่า ถ้าพระอาจารย์ไม่ได้ดำเนินการหรือว่าไม่ได้ อยู่กลุ่มจะเป็นยังไง

พระอาจารย์สุบิน : อันนั้นก็เป็นเรื่องที่ว่าเราส่งเสริมอยู่แล้วเราก็ทำเหมือนเรื่องครอบครัวนั้นแหละ ครอบครัวถ้าพ่อแม่เขายังอยู่เขาก็แนะนำลูกให้เชื่อฟัง ก็ทำถ้าคนไหนพ่อแม่หมดไปแล้วลูกอยู่ข้างหลังเองลูกก็ต้องพึ่งพาตัวเองจะทำยังไงก็ปล่อยไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ฉะนั้นถ้าในขณะที่เราอยู่เขาเรียนรู้เขาก็ได้รับประโยชน์เอาไปทำกิจกรรม ที่มันกว้างขวางใหญ่ยิ่งขึ้นกลุ่มไหนที่เขาไม่เสียสละไม่สนใจที่จะทำมากไปกว่าที่แค่ออกมาๆ เล็กน้อยๆ อันนี้ก็อีกประเด็น ถ้าในชุมชนมีคนดีคนเสียสละมีความพร้อมและเห็นประโยชน์ระยะยาวเขาก็ได้ประโยชน์ระยะยาว ฉะนั้นในขณะเดียวกันเขายังอยู่ยาวสวัสดิการก็จะยิ่งดูแลเขาดีขึ้นชุมชนก็จะพอที่มีทุนมีความเข้มแข็งมีความมั่นคงมากขึ้น เป็นกระบวนการที่เราแนะและชุมชนต้องรับต่อเพราะเราอาจจะลงไปติดตามแล้วก็ทำให้ทุกขณะมันเป็นไปไม่ได้เราก็ทำทางและทิศทางนโยบายว่า จะทำอย่างไรก็เสนอมาเป็นช่วงๆ กลุ่มไหนไม่ติดขัดอะไรก็ไม่มีปัญหาอะไรเขาก็ไม่ต้องมาไม่เกิดความเดือนร้อนอะไรก็ว่ากันไปตามสถานการณ์

พระครูปริยัติกิตตยาภรณ์ : ในส่วนนี้ก็กราบขอบขอบคุณพระอาจารย์ที่เมตตาให้แนวทางของการเผยแผ่ธรรมในการที่จะไปประมวลเพื่อเป็นแบบแผนของการเผยแผ่หลักธรรมที่ดีต่อไปกราบขอบพระคุณครับ

พระอาจารย์สุบิน ปณีโต ผู้จัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์พัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิต

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

